

اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی

درسنامه: مطالعات اجتماعی ((پایه هفتم))

فصل: ۷

عنوان درس ۱۳: جمعیت ایران

تدوین: شریف پور

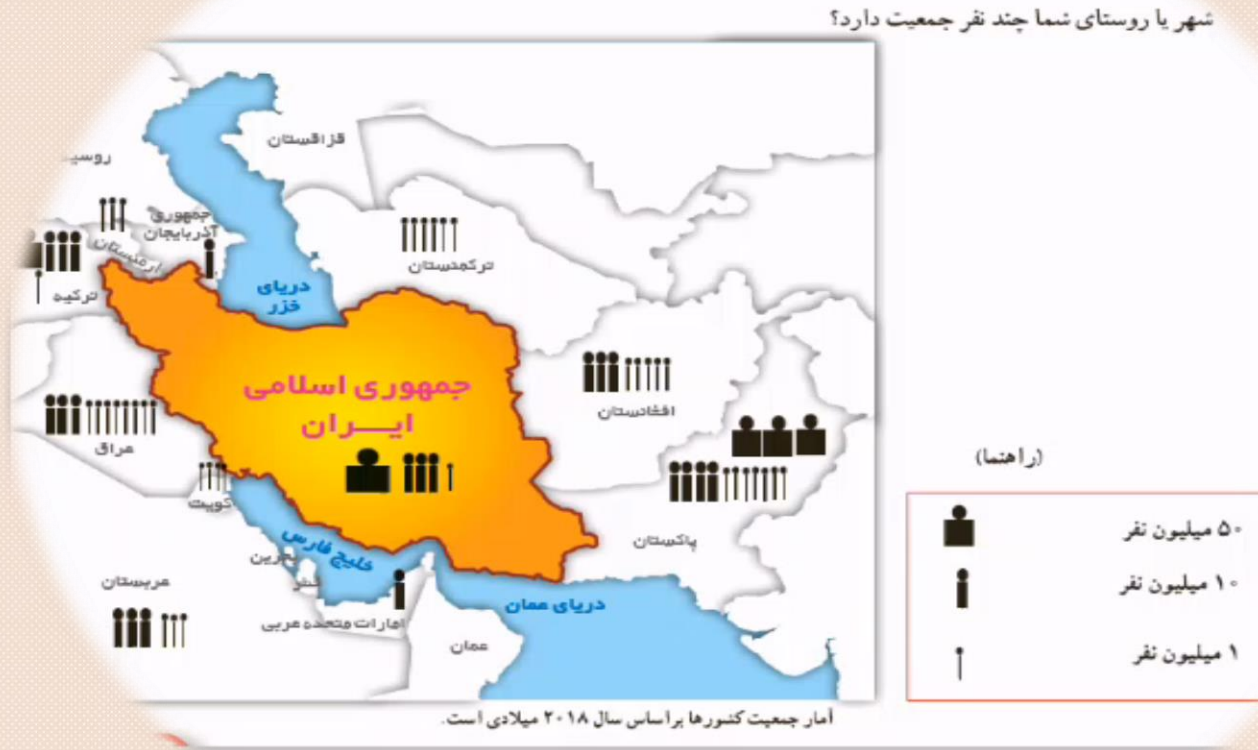

جمعیت ایران

جمعیت ایران چند نفر است ؟

اکنون کشور عزیز ما ایران بیش از ۸۰ میلیون نفر جمعیت دارد.

جمعیت چگونه افزایش می یابد؟

اگر تعداد افرادی که متولد می شوند بیشتر از افرادی که از دنیا می روند باشد جمعیت افزایش می یابد.

جمعیت چگونه کاهش می یابد؟

اگر تعداد افرادی که متولد می شوند کمتر از افرادی که از دنیا می روند باشد، جمعیت کاهش می یابد.

محاسبه رشد جمعیت کشورها نشان می دهد در بعضی از کشورها رشد جمعیت زیاد است، اما در بعضی از کشورها رشد جمعیت کاهش یافته است.

رشد مثبت جمعیت

رشد منفی جمعیت

رشد منفی جمعیت چیست؟

برخی کشورها که تشکیل خانواده در آنها کمتر صورت می گیرد یا تعداد زاد و ولد ها کمتر از مرگ و میر ها شده است، دارای رشد منفی در جمعیت خود هستند.

مشکلات کشورهای دارای رشد منفی جمعیت چیست؟

وقتی رشد جمعیت منفی می شود کشورها با مشکلات مهمی روبه رو می شوند. در این کشورها با کم شدن زاد و ولد، جمعیت جوان کاهش و تعداد سالمندان افزایش می یابد

و جامعه از نیروی جوان که می تواند کار کند و با فعالیت های اقتصادی و آموختن علم به پیشرفت کشور کمک کند، محروم می شود.

ظرفیت ها و امکانات جمهوری اسلامی ایران برای رشد جمعیت چیست

:

جمهوری اسلامی ایران در بین کشورهای توسعه یافته و در رتبه ۱۰۰ام جهان قرار دارد. با این حال، به خاطر وسعت زیاد و منابع و ثروت های طبیعی فراوان، با برنامه ریزی مناسب امکان افزایش جمعیت کشور تا دو برابر، برای ساختن ایرانی آبادتر و قوی تر وجود دارد.

مرکز آمار ایران چه وظیفه ای برعهده دارد

مسئولیت سرشماری* « مرکز آمار ایران » در کشور ما جمعیت را به عهده دارد. این مرکز، اطلاعات مختلف مربوط به جمعیت را هر ۵ سال یک بار جمع آوری و در کتاب ها یا نشریات الکترونیکی منتشر می کند.

ما می توانیم علاوه بر استفاده از کتابها و نشریات این مرکز، با وارد شدن به پایگاه اینترنتی آن، اطلاعات مورد نظرمان را درباره جمعیت به دست بیاوریم.

www.amar.org

تراکم جمعیت

در بعضی مکانها جمعیت کمتر و در برخی جاها جمعیت بیشتری زندگی می کنند. به نسبت افرادی که در یک جا زندگی می کنند به مساحت آنجا، تراکم جمعیت آن مکان می گویند.

فرمول تراکم جمعیت :

$$\text{تراکم جمعیت} = \frac{\text{جمعیت}}{\text{مساحت}}$$

اولین نواحی پرتراکم پر جمعیت ایران ((تهران))

۱

دومین نواحی پرتراکم پر جمعیت ایران ((جلگه های کناره دریای خزر))

۲

سومین نواحی پرتراکم پر جمعیت ایران ((جلگه خوزستان))

۳

چهارمین نواحی پرتراکم پر جمعیت ایران ((کوهپایه های البرز و زاگرس))

۴

چه عواملی بر پراکندگی جمعیت تأثیر می گذارد؟

آب و هوایی نواحی داخلی :

کمبود بارندگی، آب و هوای گرم و خشک
و خاکهای نامساعد و شور، جمعیت کمی زندگی می کنند.

سهم مردم نواحی داخلی در آبادانی کشور
چيست :

همواره با سخت کوشی، پشتکار و خلاقیت، سهم مهمی در تمدن
ایران داشته و اکنون نیز برای پیشرفت و آبادانی استان و شهر
خود، تلاش زیادی می کنند.

دشت لوت و دشت کویر نیز خالی از جمعیت است

مکان های خالی از جمعیت در
ایران کدامند ؟

چرا تهران پرتراکم ترین و شلوغ ترین شهر ایران است؟

چون تهران پایتخت کشور است در این شهر:

سازمانهای مهم دولتی، دانشگاهها، بیمارستانها و صنایع زیاد مستقر شده است.

مشکلات شهرهای پرجمعیت چیست:

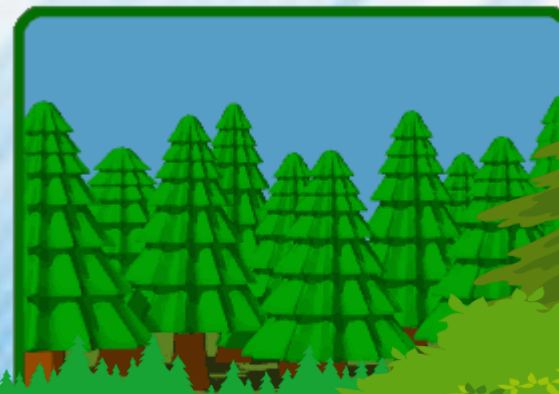
مانند آلودگی هوا، ترافیک، آلودگی صوتی و هزینههای بالاتر زندگی را بر مردم این شهرها، تحمیل می کند.

دومین ناحیه پرتراکم ایران کجاست و چرا ؟

دومین ناحیه پرتراکم در کشور ما جلگه های کناره دریای خزر است. در این ناحیه به دلیل باران کافی و آب فراوان و هوای معتدل و خاک حاصلخیز کشاورزی رونق فراوان دارد.

سومین ناحیه پرتراکم ایران کجاست و چرا ؟

بعضی از مناطق ایران به دلیل داشتن معادن و ذخایر،
جمعیت زیادی را به خود جذب کرده اند
مانند ناحیه خوزستان به دلیل داشتن
منابع نفت و گاز.

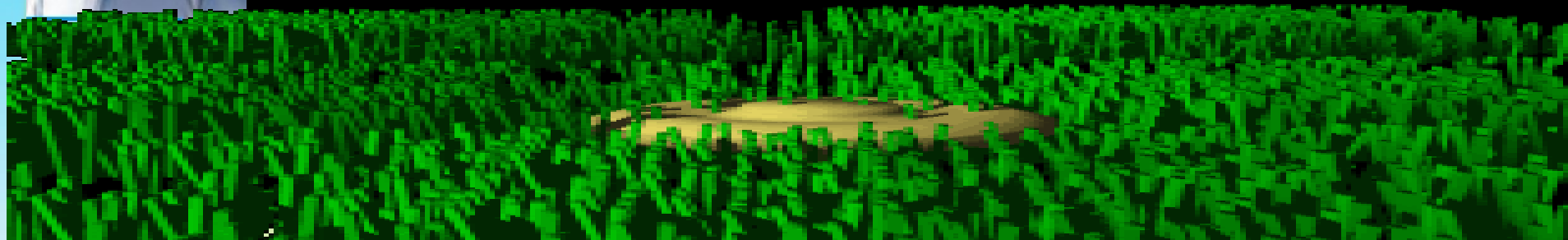

چهارمین ناحیه پرتراکم ایران کجاست و چرا؟

**کوهپایه های البرز و زاگرس و دشتهای حاصلخیز:
زیرا**

**خاک حاصلخیز و بارندگی کافی
وجود دارد، جمعیت زیادی را به خود جذب کرده و
شهرها و روستاهایی را به وجود آورده اند**

آزمون خودسنجی

- ۱: جمعیت چگونه افزایش پیدا می کند ؟
- ۲: رشد منفی جمعیت چیست و چه پیامدهای دارد؟
- ۳: تراکم جمعیت را تعریف کنید؟
- ۴: چرا نواحی داخلی ایران جمعیت کم است .
- ۵: دومین ناحیه پرتراکم ایرا کجاست و چرا ؟

